

dende Egne udvikler sig Trang dertil og Lyst til at ville offre Noget for at opnaa det Gode, som Jernbanerne give. Dersom man vil blive staaende ved det Andet og navnlig ved den Tanke, som en tidligere Indenrigsminister har udtalt, dog uden nærmere at modulere den, at der først, naar man var færdig med de Baner, som han kaldte Jernbanernes første Serie, kunde være Tale om at tage sig af den anden Serie, saa er hermed dog ingenlunde sagt, at det skulde være givet, at Staten skulde bygge disse Baner for sin egen Regning. Det er imidlertid det Synspunkt, hvorfra dette Lovforslag skal ses, at Sidebaner kun burde bygges, hvor man maatte erkende, at der var Trang dertil, eller hvor i alt Fald vedkommende Egn viste sig villig, navnlig ved selv at gjøre Tilskud, til at bringe Offre derfor. Naar man betragter Sagen fra dette Synspunkt, vil maaske ogsaa den Grunding, der er kommen fra flere ærede Talere angaaende Tilbeibringelsen af den sidste Halvdelen af Expropriationsudgifterne, staa klarere for dem, end den har staaet; thi det ligger i Tanken, at ogsaa Halvdelen af Expropriationsudgiften nærmest skal falde paa de Egne, som have Gavn af at faae Sidebanen. Imidlertid vil jeg ikke absolut i dette Øieblik sætte mig imod, at der sker en Modifikation i denne Henseende, men jeg vil dog ogsaa her bemærke, at Sidebaner overhovedet ikke kunne existere, med mindre Hovedbaner ere anlagte, og at det ogsaa er ganske i sin Orden, at de, som tidligere have betalt for Hovedbanen, nu ogsaa blive nødt til at betale for Sidebanen; Hovedbanen er i alle Tilfælde en Betingelse for, at Sidebanen kan komme tilstede. I ethvert Fald vil jeg ikke let kunne gaa videre end til at restituere Forholdet saaledes, at de, der hidtil have betalt ringere f. Ex. Svendborg Amt og Nørrø Herred, komme til at indbetale, hvad de have tjent i disse sidste Aar ved den foretagne Lempelse, saa at de, naar Forholdet bliver udjævnet over det Hele som fra Begyndelsen af, bleve bragte tilbage til den oprindelige Tilstand. Det er et Fundament, som jeg kan gaa ind paa. Netop den samme Betragtning om Hovedbaner og Sidebaner foranlediger mig til at udtale mig mod en Ytring, som er fremkommen baade fra det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), saavidt jeg husker, og det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen), nemlig at det skulde være Lovforslagets Hensigt, at Staten, saafremt det viste sig, at Banerne ikke kunde bygges for det Tilskud, som det her er foreslaaet at give, da skulde være forpligtet til at bygge dem. En saadan Forudsætning kan jeg virkelig ikke lade gaa hen uden paa det Allerbestemteste at modsætte mig den (Afbrudelse af S. N. Hansen); meget vel, men saa bliver det i alt Fald ikke en Følge af denne Forhandling. Det vilde nemlig være en Forbømmelse af min Pligt, om

jeg ikke strax udtalte, at denne Forpligtelse ikke ligger implicite i det Forslag, jeg har haft den Ære at forelægge. Man behøver desuden kun liden Mennefskundskab for at sige sig selv, at det virkelig vilde være den bedste Maade at gjøre dette Lovforslag til ingen Ting paa; thi var man overbevist om, at hvis man blot var lidt sløi i sine Bestræbelser for at bygge Banerne, blev det Staten, der kom til at overtage Bygningen, saa vil det ogsaa vise sig, at Staten blev nødt til at bygge Banerne. Der er et Par Spørgsmaal, som staa i Forbindelse med dette, og som jeg heller ikke kan lade være at berøre, fordi de staa i en vis Forbindelse med de Tilknætningspunkter, der er Spørgsmaal om, mellem Statsbanerne og Sidebanerne, og det er, at om det end maa siges og forudsættes, at disse Sidebaner ville tilføre Hovedbanen nogen Trafik, ville de dog ogsaa tilføre den en hel Del Besvær, en hel Del Slid, som maaske ikke vil blive tilstrækkelig erstattet; men hvad der i ethvert Fald maatte fordres fra Hovedbanens Side er, at man lægger Samlingspunkterne paa saadanne Steder, hvor det ikke ligefrem generer eller forhindrer hele den Drift, som det dog er Hovedbanens Hensigt at skulle holde vedlige. Dette er et meget væsentligt Punkt f. Ex. overfor Spørgsmaalet om Odense eller Tffe-Odense. Det er nemlig ikke aldeles ligegyldigt, om man f. Ex. paa Veien fra Odense til Nyborg bliver nødt til, af Hensyn til at Svendborg-Banen knytter sig til den udenfor et af de store Punkter, at gjøre et Ophold, som vilde kunne undgaaes, hvis Banen knyttedes til ved Odense. — Et andet Spørgsmaal, som ogsaa er berørt, i det Mindste af en enkelt Tale, er, at der er en vis Misforholdelse, eller i alt Fald Uvold, hvorvidt det er rigtigt, at der i § 1 fordres, at Banerne skulle have samme Sporvidde, som de jydsk-fynske Baner. Jeg tror, at man ved Baner, som overhovedet skulle munde ud i Statsbaner, gjør Ret i at forlange, at de skulle have samme Sporvidde som Statsbanerne for at undgaa Omkæsnung og for at undgaa en hel Del Besvær paa Banegaardene, og det saa meget mere, som det egentlig ikke er Sporvidden, der foranlediger, at smalsporede Baner ere billigere end bredsporede; nei Billigheden afhænger mere af den Styrke, hvormed Banerne ere byggede, hele deres Underbygning, ikke alene hvad Svellerens Læthed men ogsaa hvad Skinnernes Styrke angaar, det er væsentlig det, om Banerne befares af svære eller ikke svære Lokomotiver, der gjør, om de blive kostbare eller ikke. Jeg tror derfor, at det i Samfærdighedens Interesse er ønskeligt og vigtigt, at man indretter Banerne saaledes, at Vognene kunne gaa fra den ene Bane over paa den anden, men deraf følger ikke med nogen som helst Nødvendighed, at ogsaa de samme Lokomotiver skulle bruges paa Banerne. — Fra et æret Medlem for Aarhus